

Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kuues koda laiendatud koosseisus)

5. juuli 2023*

Tühistamishagi – Institutsiooniõigus – Parlamendiliige – Parlamendi presidendi keeldumine rahuldamast taotlust kaitsta eesõigusi ja puutumatus – Akt, mille peale ei saa hagi esitada – Vastuvõetamatus

Kohtuasjas T-115/20,

Carles Puigdemont i Casamajó, elukoht Waterloo (Belgia),

Antoni Comín i Oliveres, elukoht Waterloo,

esindajad: advokaadid P. Bekaert, G. Boye, S. Bekaert ja B. Emmerson, *KC*,

hagejad,

versus

Euroopa Parlament, esindajad: N. Görlitz ja J.-C. Puffer,

kostja,

keda toetab

Hispaania Kuningriik, esindajad: A. Gavela Llopis ja J. Ruiz Sánchez,

menetlusse astuja,

ÜLDKOHUS (kuues koda laiendatud koosseisus),

nõupidamiste ajal koosseisus: koja president A. Marcoulli (ettekandja), kohtunikud S. Frimodt Nielsen, H. Kanninen, J. Schwarcz ja R. Norkus,

kohtusekretär: ametnik M. Zwozdziak-Carbonne,

arvestades menetluse kirjalikku osa, eeskätt 17. juuni 2021. aasta kohtumäärust, millega parlamendi esitatud vastuvõetamatuse vastuväide otsustati lahendada asja sisulisel lahendamisel,

arvestades 24. novembri 2022. aasta kohtuistungil esitatut,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

on teinud järgmise

otsuse

- 1 ELTL artikli 263 alusel esitatud hagi paluvad Carles Puigdemont i Casamajó ja Antoni Comín i Oliveres tühistada Euroopa Parlamendi presidendi otsuse, mis väidetavalt sisaldus tema 10. detsembri 2019. aasta kirjas, mis oli saadetud vastusena taotlusele, et parlament kaitseks oma kodukorra artikli 9 alusel nende parlamentaarset puutumatus.

Vaidluse taust ja asjaolud, mis leidsid aset pärast hagi esitamist

- 2 Esimene hageja oli Generalitat de Catalunya (Kataloonia autonoomne piirkond, Hispaania) president ja teine hageja oli Gobierno autonómico de Catalunya (Kataloonia autonoomne valitsus, Hispaania) liige ajal, kui Parlamento de Catalunya (Kataloonia piirkondlik parlament, Hispaania) võttis vastu 6. septembri 2017. aasta seaduse 19/2017 iseseisvusreferendumi kohta (Ley 19/2017 del Parlamento de Catalunya, reguladora del referéndum de autodeterminación; DOGC nr 7449A, 6.9.2017, lk 1) ja 8. septembri 2017. aasta seaduse 20/2017 õigusliku ülemineku ja vabariigi asutamise kohta (Ley 20/2017 del Parlamento de Catalunya, de transitoriedad jurídica y fundacional de la República; DOGC nr 7451A, 8.9.2017, lk 1) ning kui 1. oktoobril 2017 toimus iseseisvusreferendum, mis oli ette nähtud esimeses neist kahest nimetatud seadusest, mille sätete rakendamine oli vahepeal Tribunal Constitucionali (Hispaania konstitutsioonikohus) otsusega peatatud.
- 3 Nende seaduste vastuvõtmise ja viidatud referendumi korraldamise järel algatasid Ministerio fiscal (prokuratuur, Hispaania), Abogado del Estado (riigi esindaja, Hispaania) ja erakond VOX kriminaalmenetluse rea isikute, sh hagejate suhtes, kellele heidetakse ette, et nad panid toime tegusid, mis kvalifitseeruvad eelkõige mässuks, mässule õhutamiseks ja avalike vahendite kuritahtlikuks omastamiseks.
- 4 Pärast hagejate Hispaania Kuningriigist lahkumist sedastas Tribunal Supremo (Hispaania kõrgeim kohus) 9. juuli 2018. aasta kohtumäärusega, et nad olid keeldunud kohtusse ilmumast, ja peatas nende vastu algatatud kriminaalmenetluse kuni ajani, mil nad leitakse.
- 5 Seejärel esitasid hagejad oma kandidatuuri Euroopa Parlamendi liikmete valimistel, mis toimusid Hispaanias 26. mail 2019 (edaspidi „26. mai 2019. aasta valimised“). Nad osutusid nendel valimistel parlamenti valituks, nagu nähtub valimistulemustest, mille Junta Electoral Central (keskvalimiskomisjon) kuulutas ametlikult välja 13. juuni 2019. aasta otsuses „26. mail 2019 toimunud valimistel Euroopa Parlamenti valitud saadikute väljakuulutamise“ (BOE nr 142, 14.6.2019, lk 62477).
- 6 Hagejad palusid 14. juuni 2019. aasta kirjas muu hulgas Euroopa Parlamendi (edaspidi „parlament“) presidendil võtta teadmiseks 26. mai 2019. aasta valimistulemused, mis olid esitatud 13. juuni 2019. aasta väljakuulutamise otsuses.
- 7 Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) eeluurimiskohtunik lükkas 15. juunil 2019 tagasi hagejate taotluse tühistada riigisisese vahistamismäärused, mille Hispaania kriminaalkohtud olid nende suhtes teinud, et mõista nende üle kohut eespool punktis 3 mainitud kriminaalmenetluse raames.

- 8 Keskvalimiskomisjon edastas 17. juunil 2019 parlamendile Hispaanias valitud kandidaatide nimekirja, milles ei olnud hagejate nimesid.
- 9 20. juunil 2019 teavitas keskvalimiskomisjon parlamenti otsusest, milles ta nentis, et hagejad ei ole andnud Hispaania põhiseaduse järgimise vannet, mida nõuab 19. juuni 1985. aasta konstitutsioonilise seaduse 5/1985 üldise valimiskorra kohta (Ley orgánica 5/1985 de Régimen Electoral General; *BOE* nr 147, 20.6.1985, lk 19110) artikli 224 lõige 2, ning kuulutas selle artikli kohaselt, et neile parlamendis antud kohad on vabad, ja peatas kõik õigused, mis neil ametiülesannetest tulenevalt võiksid olla, kuni kõnealuse vande andmiseni.
- 10 Sama päeva kirjas palusid hagejad parlamendi presidendil muu hulgas võtta tol ajal kohaldatava parlamendi kodukorra artikli 8 alusel kiireloomuliselt kõik vajalikud meetmed nende eesõiguste ja puutumatusse maksmapanemiseks. Nende taotlust korrati 24. juunil 2019.
- 11 Parlamendi tollane president vastas 27. juuni 2019. aasta kirjaga hagejate 14., 20. ja 24. juuni 2019. aasta kirjadele, andes neile sisuliselt teada, et ta ei saa neid kohelda tulevaste parlamendiliikmetena, kuna nende nimed ei olnud valituks osutunud kandidaatide nimekirjas, mille Hispaania ametiasutused ametlikult esitasid.
- 12 Vastvalitud parlamendi esimene istungjärk pärast 26. mai 2019. aasta valimisi avati 2. juulil 2019.
- 13 Euroopa Parlamendi liige A esitas 10. oktoobri 2019. aasta e-kirjaga kolme 26. mai 2019. aasta valimistel valituks kuulutatud kandidaadi, sealhulgas hagejate nimel 3. juulil 2019 vastvalitud parlamendi presidendile (edaspidi „parlamendi president“) ning parlamendi õiguskomisjoni esimehele ja aseesimehele taotluse, mille autoriks on 38 Euroopa Parlamendi liiget, kes on pärit erinevatest riikidest ja erakondadest, sealhulgas tema ise, ja milles paluti parlamendil kaitsta hagejate parlamentaarset puutumatus, mida käsitletakse protokoll (nr 7) Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta (ELT 2010, C 83, lk 266; edaspidi „protokoll nr 7“) artikli 9 esimeses ja teises lõigus, vastavalt Euroopa Parlamendi üheksanda ametiaja (2019–2024) kodukorra (17. jaanuaril 2023 tehtud muudatusele eelnenud redaktsioonis; edaspidi „parlamendi kodukord“) artiklile 9. Taotluse põhjendamiseks viidatud dokumendid edastati parlamendile 26. novembri 2019. aasta e-kirjaga.
- 14 Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) kriminaalkolleegiumi eeluurimiskohtunik tegi 14. oktoobril 2019 esimese hageja suhtes riigisisese vahistamismääruse, Euroopa vahistamismääruse ja rahvusvahelise vahistamismääruse, et mõista tema üle kohut eespool punktis 3 mainitud kriminaalmenetluse raames. Sama kohtunik tegi 4. novembril 2019 sarnased vahistamismäärused teise hageja suhtes. Seejärel võeti esimene ja teine hageja vastavalt 17. oktoobril ja 7. novembril 2019 Belgias vahi alla ning vabastati samal päeval tingimisi.
- 15 Parlamendi president vastas punktis 13 mainitud taotlusele kahe sarnaselt sõnastatud 10. detsembri 2019. aasta kirjaga, millest üks saadeti A-le ja teine kõigile 38 parlamendiliikmele. Parlamendi president juhtis A-le saadetud kirjas (edaspidi „vaidlustatud akt“) tema tähelepanu 1. juuli 2019. aasta kohtumäärusele Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres vs. parlament (T-388/19 R, ei avaldata, EU:T:2019:467) ning asjaolule, et sisuliselt ei saanud parlament pidada kolme 26. mai 2019. aasta valimistel valituks kuulutatud kandidaati parlamendiliikmeteks, kuna Hispaania ametiasutused ei ole esitanud ametlikku teadet nende valituks osutumise kohta vastavalt Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsesest ja üldistel valimistel käsitlevale aktile, mis on lisatud nõukogu 20. septembri 1976. aasta otsusele 76/787/ESTÜ, EMÜ, Euratom (EÜT 1976, L 278, lk 1), mida on muudetud nõukogu 25. juuni 2002. aasta ja 23. septembri 2002. aasta

otsusega 2002/772/EÜ, Euratom (EÜT 2002, L 283, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 137). Parlamendi president viitas selles küsimuses varasematele kirjadele, nimelt esiteks oma eelkäija 27. juuni 2019. aasta kirjale, mis oli adresseeritud hagejatele (vt eespool punkt 11), ja teiseks 22. augusti 2019. aasta kirjale, mille ta saatis A-le seoses sellega, et parlamendil ei olnud võimalik võtta mingisuguseidki meetmeid teise valitud kandidaadi väidetava puutumatuses kohta. Parlamendi president viitas ka Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) 14. oktoobri 2019. aasta kohtuotsusele, mis puudutas teist valitud kandidaati. Seejärel märkis ta, et võttis teadmiseks kohtujurist Szpunari ettepaneku kohtuasjas Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:958) ja et ta ootab ära Euroopa Kohtu lõpliku otsuse. Lõpuks tuletas ta meelde, et parlamendi kodukorra artikli 9 lõige 2 lubab parlamendiliiget või endist liiget esindada ainult ühel teisel liikmel, mitte aga 38 parlamendiliikmel. Seetõttu palus parlamendi president A-l teha nendest selgitustest oma järeldused.

- 16 Euroopa Kohus leidis 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsuses Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) eelkõige, et sellist isikut, kes on ametlikult kuulutatud parlamenti valituks, kuid kellel ei võimaldata täita nõudeid, mis on riigisiseses õiguses sellise kuulutamise järel ette nähtud, ega minna parlamenti, et osaleda selle esimesel istungjärgul, tuleb lugeda protokoll nr 7 artikli 9 teise lõigu alusel puutumatusena kaitstud isikuks.
- 17 Pärast 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsust Junqueras Vies (C-502/19, EU:C:2019:1115) võttis parlament 13. jaanuari 2020. aasta täiskogu istungil teadmiseks, et hagejad osutasid parlamenti valituks alates 2. juulist 2019.
- 18 Samal päeval edastas Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) parlamendile 10. jaanuari 2020. aasta taotluse, mis oli saadetud sama kohtu kriminaalkolleegiumi presidendi vahendusel ja mis tulenes selle kolleegiumi eeluurimiskohtuniku sama päeva määrusest, mille ese oli hagejate puutumatuses äravõtmine vastavalt protokoll nr 7 artikli 9 kolmandale lõigule.
- 19 Parlament rahuldab 9. märtsi 2021. aasta otsustega eespool punktis 18 osutatud taotluse.

Poolte nõuded

- 20 Hageja palub Üldkohtul:
 - tühistada vaidlustatud akt;
 - mõista kohtukulud välja parlamendilt.
- 21 Parlament palub Üldkohtul:
 - tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on ära langenud osas, mis puudutab protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktiga b antud puutumatus, ning jätta hagi ülejäänud osas vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena põhjendamatuses tõttu rahuldamata;
 - teise võimalusena jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamatuses tõttu rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejatel.

22 Hispaania Kuningriik palub Üldkohtul:

- jätta hagi ilmselge vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või teise võimalusena jätta hagi põhjendamatusse tõttu rahuldamata;
- mõista kohtukulud välja hagejatelt.

Õiguslik käsitlus

Õiguslik raamistik

Liidu õigusnormid

23 Protokoll nr 7 III peatükis „Euroopa Parlamendi liikmed“ on artikkel 8, milles on sätestatud:

„Euroopa Parlamendi liikmeid ei või üle kuulata, nende suhtes tõkendit kohaldada ega neid kohtumenetlusele allutada nende poolt oma kohustuste täitmisel avaldatud arvamuste või antud häälte tõttu.“

24 Protokoll nr 7 artiklis 9 on sätestatud:

„Euroopa Parlamendi istungjärkude ajal on Euroopa Parlamendi liikmetel:

- oma riigi territooriumil samasugune immunitet nagu selle riigi parlamendi liikmetel;
- teise liikmesriigi territooriumil immunitet tõkendite ja kohtumenetluse suhtes.

Euroopa Parlamendi liikmete immunitet kehtib ka siis, kui nad sõidavad Euroopa Parlamendi istungipaika ja sealt tagasi.

Immunitedile ei saa tugineda, kui parlamendiliige tabatakse õiguserikkumiselt, ning see ei takista Euroopa Parlamendil kasutamast õigust oma liikme immunitet ära võtta.“

25 Protokoll nr 7 VII peatükk „Üldsätted“ hõlmab muu hulgas artiklit 18, milles on sätestatud:

„Käesoleva protokoll kohaldamisel teevad liidu institutsioonid koostööd asjaomaste liikmesriikide vastutavate ametiasutustega.“

26 Parlamendi kodukorra artiklis 5 „Eesõigused ja puutumatus“ on sätestatud:

„1. Parlamendiliikmel on protokollis nr 7 [...] sätestatud eesõigused ja puutumatus.

2. Oma volituste rakendamisel eesõiguste ja puutumatus suhtes võtab parlament meetmeid enda kui demokraatliku seadusandliku kogu puutumatus säilitamiseks ja oma liikmete sõltumatus tagamiseks nende ülesannete täitmisel. Parlamendaarne puutumatus ei ole parlamendiliikme isiklik eesõigus, vaid parlamendi kui terviku ja selle liikmete sõltumatus tagatis.

[...]“.

27 Parlamendi kodukorra artiklis 7 „Eesõiguste ja puutumatus kaitse“ on sätestatud:

„1. Kui liikmesriigi ametiasutus on väidetavalt rikkunud või kavatseb väidetavalt rikkuda parlamendiliikme või endise parlamendiliikme eesõigusi ja puutumatus, võib artikli 9 lõike 1 kohaselt taotleda parlamendi otsust küsimuses, kas eesõigusi ja puutumatus on rikutud või tõenäoliselt rikutakse.

2. Eelkõige võib eesõiguste ja puutumatus kaitse taotluse esitada juhul, kui leitakse, et tegemist oleks haldus- või muu piiranguga, mis takistaks parlamendi koosoleku toimumise kohta sõitva või sealt lahkuva parlamendiliikme vaba liikumist või tema poolt arvamuse avaldamist või hääle andmist oma kohustuste täitmisel, või kui asjaolud kuuluksid protokoll nr 7 [...] artikli 9 kohaldamisalasse.

[...]

5. Juhul kui on tehtud otsus parlamendiliikme eesõigusi ja puutumatus mitte kaitsta, võib parlamendiliige erandkorras taotleda otsuse uuesti läbivaatamist, esitades kooskõlas artikli 9 lõikega 1 uusi tõendeid. Otsuse uuesti läbivaatamise taotlus jäetakse läbi vaatamata, kui otsuse peale on [ELTL] artikli 263 alusel esitatud hagi või kui [parlamendi] president ei pea esitatud uusi tõendeid piisavaks, et uuesti läbivaatamine oleks põhjendatud.“

28 Parlamendi kodukorra artiklis 9 „Puutumatus seotud menetlused“ on sätestatud:

„1. Kui liikmesriigi pädev asutus on esitanud [parlamendi] presidendile parlamendiliikmelt puutumatus äravõtmise taotluse või kui parlamendiliige või endine parlamendiliige on esitanud presidendile eesõiguste ja puutumatus kaitsmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile.

2. Asjaomase parlamendiliikme või endise parlamendiliikme nõusolekul võib taotluse esitada teine parlamendiliige, kellel lubatakse asjaomast parlamendiliiget või endist parlamendiliiget esindada kõikides menetluse etappides.

[...]

3. Vastutav komisjon vaatab puutumatus äravõtmise ning eesõiguste ja puutumatus kaitsmise taotlused läbi viivitamata, võttes seejuures arvesse nende suhtelist keerukust.

[...]

5. Vastutav komisjon võib paluda asjaomasel ametiasutusel anda teavet või selgitusi, mida komisjon peab vajalikuks, et võtta seisukoht, kas puutumatus tuleks ära võtta või tuleks seda kaitsta.

[...]“.

Hispaania õigus

29 Hispaania põhiseaduse artiklis 71 on sätestatud:

„1. Parlamendi alamkoja liikmetel ja senaatoritel on oma ülesannete täitmisel väljendatud seisukohtade suhtes puutumatus.

2. Parlamendi alamkoja liikmetel ja senaatoritel on oma ametiajal ka menetluslik puutumatus ning neid võib vahistada ainult õigusrikkumiselt tabamise korral. Neile ei või süüdistust esitada ega neid kohtu alla anda ilma parlamendi vastava koja eelneva loata.

3. Parlamendi alamkoja liikmete ja senaatorite suhtes algatatud kriminaalasjades on pädev Tribunal Supremo [(kõrgeim kohus)] kriminaalkolleegium.

[...]“.

30 Kriminaalmenetluse seadustiku (Ley de Enjuiciamiento Criminal) artiklid 750–754 on sõnastatud järgmiselt:

„Artikkel 750

Kohtunik või kohus, kes leiab, et Cortesi [(Hispaania parlament)] senaator või alamkoja liige on kuriteo eest vastutav, hoidub selle liikme kohtu alla andmisest [senati ja parlamendi alamkoja] istungjärgu ajal kuni vastava loa saamiseni parlamendi kojalt, kuhu liige kuulub.

Artikkel 751

Kui senaator või parlamendi alamkoja liige on tabatud õigusrikkumiselt, võib teda vahistada ja kohtu alla anda ilma eelmises artiklis nimetatud loata, kuid 24 tunni jooksul alates vahistamise või kohtu alla andmise hetkest tuleb sellest teatada parlamendi vastavale kojale.

Parlamendi asjaomasele kojale teatatakse ka igast kohtuasjast, mis on pooleli isiku suhtes, kes ajal, kui tema suhtes toimus kriminaalmenetlus, valiti senaatoriks või parlamendi alamkoja liikmeks.

Artikkel 752

Kui senaator või parlamendi alamkoja liige antakse kohtu alla parlamendi koosseisu vahetumise ajal, peab kriminaalasja arutav kohtunik või kohus sellest viivitamata teavitama parlamendi asjaomast koda.

Sama kehtib siis, kui senaator või parlamendi alamkoja liige on kohtu alla antud enne [senati või parlamendi alamkoja] kokkutulemist.

Artikkel 753

Igal juhul peatab kohtusekretär menetluse alates päevast, mil [senatit või parlamendi alamkoda] teavitatakse, olenemata sellest, kas selle istungjärk on pooleli või mitte, kusjuures asjad jäävad hetkeseisu, kuni parlamendi vastav koda teeb selles küsimuses otsuse.

Artikkel 754

Kui [senat või parlamendi alamkoda] taotletud luba ei anna, jäetakse senaatori või parlamendi alamkoja liikme suhtes asi läbi vaatamata, kuid ülejäänud süüdistatavate suhtes kohtuasja jätkatakse.“

- 31 10. veebruari 1982. aasta parlamendi alamkoja kodukorra (Reglamento del Congreso de los Diputados; *BOE* nr 55, 5.3.1982, lk 5765) artiklis 11 on sätestatud:

„Parlamendi alamkoja liikmetel on puutumatus ka oma ametiajal ning neid võib vahistada ainult õiguserikkumiselt tabamise korral. Neile ei või süüdistust esitada ega neid kohtu alla anda ilma parlamendi alamkoja eelneva loata.“

- 32 Parlamendi alamkoja kodukorra artiklis 12 on sätestatud:

„Pärast seda, kui koja president on saanud teada alamkoja liikme vahistamisest või muudest kohtu- või haldusmeetmetest, mis võivad tema mandaadi teostamist takistada, võtab ta viivitamata kõik vajalikud meetmed, et kaitsta alamkoja ja selle liikmete õigusi ja privileege.“

- 33 3. mai 1994. aasta senati kodukorra (Reglamento del Senado; *BOE* nr 114, 13.5.1994, lk 14687) artikli 22 lõikes 1 on sätestatud:

„Senati liikmetel on oma ametiajal ka menetluslik puutumatus ning neid võib kinni pidada või vahistada ainult õiguserikkumiselt tabamise korral. Kinnipidamisest või vahistamisest peab viivitamata teatama senati juhatusle.“

Senaatorile ei saa süüdistust esitada või teda kohtu alla anda ilma senati eelneva loata, mida palutakse asjaomase puutumatus eest ära võtta taotlusega. Selline luba on vajalik ka siis, kui isikust saab senaator ajal, kui ta on kohtu alla antud või talle on kriminaalmenetluses süüdistus esitatud.“

Hagi vastuvõetavus

- 34 Parlament esitas eraldi dokumendiga Üldkohtu kodukorra artikli 130 lõike 1 alusel vastuvõetamatuse vastuväite. Ta tugineb asja läbivaatamist takistavale asjaolule, mille kohaselt puudub vaidlustatav akt ETL artikli 263 tähenduses ja mis tugineb esimese võimalusena asjaolule, et vaidlustatud akt on informatiivne või vaheakt, ning teise võimalusena asjaolule, et otsus kaitsta hagejatele protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus vastavalt parlamendi kodukorra artiklitele 7 ja 9 ei ole huve kahjustav akt.

- 35 Hagejad vaidlevad parlamendi argumentidele vastu.

- 36 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt loetakse vaidlustatavateks aktideks ETL artikli 263 tähenduses institutsioonide akte – nende laadist või vormist sõltumata –, mis tekitavad siduvaid õiguslikke tagajärgi hageja huve puudutaval viisil, tuues kaasa selge muutuse tema õiguslikus olukorras (11. novembri 1981. aasta kohtuotsus *IBM vs. komisjon*, 60/81, EU:C:1981:264, punkt 9, ja 26. jaanuari 2010. aasta kohtuotsus *Internationaler Hilfsfonds vs. komisjon*, C-362/08 P, EU:C:2010:40, punkt 51).

- 37 Seevastu liidu aktidele, mis ei tekita siduvaid õiguslikke tagajärgi, ETL artiklis 263 ette nähtud kohtulik kontroll ei laiene (vt 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus *FBF*, C-911/19, EU:C:2021:599, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 38 Selleks et kindlaks teha, kas aktil on niisuguseid siduvaid õiguslikke tagajärgi, on vaja analüüsida selle akti olemust ja hinnata neid tagajärgi objektiivsete kriteeriumide alusel, nagu selle akti sisu, võttes vajaduse korral arvesse akti vastuvõtmise konteksti ja akti vastu võtnud institutsiooni pädevust (vt 20. veebruari 2018. aasta kohtuotsus Belgia vs. komisjon, C-16/16 P, EU:C:2018:79, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 9. juuli 2020. aasta kohtuotsus Tšehhi Vabariik vs. komisjon, C-575/18 P, EU:C:2020:530, punkt 47).

Vaidlustatud akti väidetav informatiivne või vaheakti laad

- 39 Parlament väidab esimese võimalusena, et vaidlustatud akt on puhtalt informatiivne ja seda tuleb mõista kui vaheakti. Selle sisust ei ilmne ühtegi otsust jätta rahuldamata hagejate puutumatus kaitsemise taotlus või tunnistada see vastuvõetamatuks, samuti ei muuda see nende õiguslikku olukorda. Parlamendi sõnul piirdub vaidlustatud akt sellega, et annab selle adressaadile teavet parlamendi kodukorra artiklite 7 ja 9 kohaldamisala ja teatavate menetlusnõuete kohta, kirjeldava ülevaate Üldkohtu asjakohasest kohtupraktikast ning teatud konteksti puudutavatest aspektidest. Parlament väidab samuti, et kuna Euroopa Kohus pidi peagi tegema otsuse kohtuasjas Junqueras Vies (19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115), ei kavatsenud parlamendi president võtta lõplikku seisukohta. Vaidlustatud akti järeldus selgitab asjaolu, et selle akti ainus eesmärk oli anda A-le faktilisest, õiguslikust ja menetluslikust seisukohast asjakohast teavet, eelkõige seoses kahtlustega, kas kaitsetaotlus on kooskõlas parlamendi kodukorra artikli 9 lõike 2 esimese lõiguga, et ta saaks seda kohandada või selle lõpetada.
- 40 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei saa informatiivne akt mõjutada adressaadi huve ega muuta tema õiguslikku olukorda võrreldes selle akti vastuvõtmisele eelnenud olukorraga (vt 11. detsembri 2012. aasta kohtuotsus Sina Bank vs. nõukogu, T-15/11, EU:T:2012:661, punkt 30 ja seal viidatud kohtupraktika). Sama kehtib vaheakti kohta, mis väljendab asjaomase institutsiooni esialgset arvamust, välja arvatud mis tahes vaheakti puhul, mis tekitab iseseisvaid õiguslikke tagajärgi, kui selle akti õigusvastasust ei ole võimalik kõrvaldada hagiaga, mis on esitatud lõppotsuse peale, mille koostamise ühte etappi see akt endast kujutab (vt 3. juuni 2021. aasta kohtuotsus Ungari vs. parlament, C-650/18, EU:C:2021:426, punktid 44 ja 46 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 41 Käesoleval juhul rõhutab parlamendi president vaidlustatud aktis, et parlamendi kodukorra kohaselt saab selle kodukorra artiklite 7 ja 9 alusel esitatud eesõiguste ja puutumatus kaitse taotluse eesmärk olla üksnes parlamendiliikme või endise parlamendiliikme eesõiguste ja puutumatus kaitsemine. Seejärel selgitab ta sisuliselt – viidates nii 1. juuli 2019. aasta kohtumäärusele Puigdemont i Casamajó ja Comín i Oliveres vs. parlament (T-388/19 R, ei avaldata, EU:T:2019:467) kui ka tema eelkäija ja tema enda kirjadele –, et kuna Hispaania ametiasutused ei ole hagejate valimisest ametlikult teatanud, ei saa lugeda, et nad on parlamendiliikme staatuse saanud. Lõpuks tuletas ta meelde, et parlamendi kodukorra artikli 9 lõige 2 lubab parlamendiliiget või endist liiget esindada ainult ühel teisel liikmel, mitte aga 38 parlamendiliikmel. Seetõttu palus parlamendi president A-l teha nendest selgitustest oma järeldused (vt eespool punkt 15).
- 42 Vastupidi sellele, mida väidab parlament, ei saa sellist lõplikku sõnastust, millega pannakse akti adressaadile vastutus selle ulatuse kindlaksmääramise eest, käsitada nii, et see „selgitab ühemõtteliselt“ asjaolu, et vaidlustatud akti eesmärk oli üksnes anda A-le faktilist, õiguslikku ja menetluslikku teavet.

- 43 Nimelt näeb parlamendi kodukorra artikli 9 lõige 1 ette, et kui parlamendiliige või endine parlamendiliige on esitanud presidendile eesõiguste ja puutumatus kaitsmise taotluse, antakse taotlusest teada täiskogu istungil ja taotlus edastatakse vastutavale komisjonile. Vaidlust ei ole selles, et vaidlustatud akt on ainus toiming, millega vastati hagejate puutumatus kaitsmise taotlusele, millest ei antud teada täiskogu istungil ja mida ei saadetud edasi vastutavale komisjonile.
- 44 Lisaks on eespool nimetatud kokkuvõttev sõnastus esitatud pärast kümnet punkti, millega püütakse peamiselt selgitada, et ei saa lugeda, et hagejad oleks omandanud parlamendiliikme staatuse ja et seega oleks neil selle staatusega seotud puutumatus. Ühes punktis väljendatakse kahtlusi ka küsimuses, kas kaitsetaotlus on kooskõlas parlamendi kodukorra artikli 9 lõikega 2.
- 45 Selles kontekstis ei ole vaidlustatud akti tagant kolmandas punktis sisalduv viide Euroopa Kohtu tehtavale kohtuotsusele kohtuasjas Junqueras Vies (19. detsembri 2019. aasta kohtuotsus Junqueras Vies, C-502/19, EU:C:2019:1115) piisav, et anda vaidlustatud aktile parlamendi väidetud vaheakti staatust, eelkõige kuna sellist viidet võib käsitada vastusena viitele, mille taotluse esitajad tegid kohtujurist Szpunari ettepanekule selles kohtuasjas.
- 46 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et vaidlustatud aktiga kui tervikuga keeldus parlamendi president kaudselt edastamast hagejate puutumatus kaitsmise taotlust täiskogu istungil ja saatmast seda läbivaatamiseks vastutavale komisjonile.
- 47 Sellest järeldub, et parlamendi esitatud asja läbivaatamist takistav asjaolu tuleb tagasi lükata osas, milles see põhineb asjaolul, et vaidlustatud akt on informatiivne või vaheakt.

Asjaolu, et parlamendi võimalikul otsusel kaitsta hagejate puutumatus puuduvad õiguslikud tagajärjed

- 48 Parlament väidab, et vaidlustatud akt ei tekita õiguslikke tagajärgi, kuna protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud hagejate puutumatus kaitsmise otsusel endal ei ole siduvaid tagajärgi riigisisestele ametiasutustele. Kuigi parlamendi arvates ei saa algusest peale välistada, et protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud parlamendiliikme puutumatus kaitsmise otsusel on õiguslikud tagajärjed, sõltub nende olemasolu pädevusest, mis on parlamentaarsetele assambleedele antud riigisisese õigusega, millele viitab protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punkt a. Ükski Hispaania õigusnorm ei anna aga Hispaania parlamentaarsetele assambleedele õigust taotleda oma liikme vastu algatatud kohtumenetluse peatamist.
- 49 Parlament lisab, et Hispaania ametiasutused võtsid riigisiseseid aktid, mis hagejate sõnul tulenevad vaidlustatud aktist, vastu sõltumatult ja üksnes riigisisese õiguse alusel. Ta väidab samuti, et protokoll nr 7 artiklist 9 ei ole võimalik järeldada, et parlamendiliikme puutumatus kaitsmise otsusel on õiguslikud tagajärjed. Lõpuks tuleb parlament meelde, et tema kodukord ei saa tekitada liikmesriikidele õiguslikke kohustusi.
- 50 Esimesena väidavad hagejad, et parlamendi otsusel kaitsta protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud parlamendiliikme puutumatus on õiguslikud tagajärjed.
- 51 Sellega seoses väidavad nad, et parlamendi pädevuse vahel protokoll nr 7 artiklis 8 ette nähtud puutumatus suhtes ja selle pädevuse vahel, mis tal on protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus suhtes, ei ole mingit analoogiat. Mis puudutab viimati nimetatut, siis parlamendi pädevus võtta vastu õiguslikke tagajärgi tekitav kaitseotsus põhineb hagejate sõnul tema

pädevusel puutumatus ära võtta vastavalt protokollu artikli 9 kolmandale lõigule, millest tuleneb, et parlamendil on ainupädevus otsustada, kas see puutumatus kaitseb mõnda tema liiget konkreetses asjas või mitte.

- 52 Hagejad väidavad samuti, et isegi kui eeldada, et parlamendi pädevust kaitsta parlamendiliikme puutumatus tuleb otsida riigisisest õigusest, annab Hispaania õigus parlamentaarsetele assambleedele pädevuse võtta riigisiseste õigusasutuste suhtes siduvaid meetmeid.
- 53 Teisena väidavad hagejad, et kui parlamendi president oleks algatanud nende puutumatus kaitsmise menetluse, oleks liikmesriigi õigusasutused olnud lojaalse koostöö põhimõtte alusel kohustatud peatama nende suhtes algatatud menetluse vähemalt parlamendis toimuva menetluse lõpuni, mis oleks takistanud 14. oktoobri ja 4. novembri 2019. aasta vahistamismääruste andmist. Lisaks jättis vaidlustatud akt nad ilma teatavatest Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga tagatud õigustest, sealhulgas õigusest täita oma volitusi.

– *Sissejuhatavad märkused*

- 54 Kohtupraktika kohaselt ei ole liidu institutsiooni vastus talle esitatud taotlusele tingimata otsus ELTL artikli 263 neljanda lõigu tähenduses, mis annaks seega selle vastuse adressaadile võimaluse esitada tühistamishagi (27. jaanuari 1993. aasta kohtumäärus Miethke vs. parlament, C-25/92, EU:C:1993:32, punkt 10; 15. septembri 2022. aasta kohtuotsus PNB Banka vs. EKP, C-326/21 P, ei avaldata, EU:C:2022:693, punkt 92, ja 5. septembri 2012. aasta kohtumäärus Farage vs. parlament ja Buzek, T-564/11, ei avaldata, EU:T:2012:403, punkt 27).
- 55 Lisaks, kui liidu institutsiooni otsus on negatiivne, tuleb selle otsuse hindamisel lähtuda selle taotluse laadist, millele otsusega vastati (8. märtsi 1972. aasta kohtuotsus Nordgetreide vs. komisjon, 42/71, EU:C:1972:16, punkt 5; 24. novembri 1992. aasta kohtuotsus Buckl jt vs. komisjon, C-15/91 ja C-108/91, EU:C:1992:454, punkt 22, ja 9. oktoobri 2018. aasta kohtuotsus Multiconnect vs. komisjon, T-884/16, ei avaldata, EU:T:2018:665, punkt 45). Konkreetselt on keeldumine akt, mille peale saab ELTL artikli 263 tähenduses esitada tühistamishagi, kui seda akti, mille võtmisest institutsioon keeldus, oleks saanud nimetatud sätte alusel vaidlustada (vt 22. oktoobri 1996. aasta kohtuotsus Salt Union vs. komisjon, T-330/94, EU:T:1996:154, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika). Sellest järeldub, et institutsiooni poolt talle esitatud taotluse rahuldamata jätmine ei kujuta endast akti, mille peale saab esitada tühistamishagi, kui selle taotlusega ei palutud institutsioonil vastu võtta meedet, mis tekitab siduvaid õiguslikke tagajärgi (5. septembri 2012. aasta kohtumäärus Farage vs. parlament ja Buzek, T-564/11, ei avaldata, EU:T:2012:403, punkt 27, ja 1. veebruari 2018. aasta kohtumäärus Collins vs. parlament, T-919/16, ei avaldata, EU:T:2018:58, punkt 19).
- 56 Selleks, et teha käesolevas asjas kindlaks, kas parlamendi presidendi keeldumine rahuldada hagejate puutumatus kaitsmise taotlust on vaidlustatav akt ELTL artikli 263 tähenduses, tuleb järelikult analüüsida, kas taotletud kaitseotsus võis tekitada õiguslikke tagajärgi, arvestades, et selle taotluse eesmärk oli kaitsta hagejate parlamentaarset puutumatus, mis on ette nähtud protokollu nr 7 artikli 9 esimeses ja teises lõigus.
- 57 Kõigepealt tuleb meenutada, et ELL artikli 5 lõike 1 ja artikli 13 lõike 2 kohaselt tegutseb parlament talle aluslepingutega antud volituste piirides. Kuigi parlamendiliikme puutumatus äravõtmine on protokollu nr 7 artikli 9 kolmandas lõigus sõnaselgelt ette nähtud, on tema puutumatus kaitsmine ette nähtud üksnes parlamendi kodukorra artiklites 7 ja 9.

- 58 Seejärel on juba otsustatud, et parlamendi otsus kaitsta protokoll nr 7 artiklis 8 ette nähtud puutumatus kujutab endast arvamust, millel ei ole siduvaid tagajärgi riigisisestele kohtutele (vt selle kohta 21. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus Marra jt, C-200/07 ja C-201/07, EU:C:2008:579, punkt 39, ja 6. septembri 2011. aasta kohtuotsus Patriciello, C-163/10, EU:C:2011:543, punkt 39). Sellele järeldusele jõudmiseks tugines Euroopa Kohus järgmistele asjaoludele: esiteks ei ole protokoll nr 7 sätestatud parlamendi pädevust kontrollida, kas protokoll nr 7 artikli 8 kohaldamise tingimused on täidetud olukorras, kus parlamendiliikme vastu on algatatud kohtumenetlus tema avaldatud arvamuste ja antud häältega seoses. Teiseks ei saa selline pädevus tuleneda parlamendi kodukorra sätetest, mis on organisatsiooni sisekorraldust reguleeriv akt, mis ei saa anda parlamendile sellist pädevust, mida ei ole sõnaselgelt tunnustatud normatiivaktiga, kõnealusel juhul protokolliga nr 7. Kolmandaks ei anna asjaolu, et liikmesriigi õiguses on ette nähtud oma riigi parlamendi liikmete puutumatus kaitsemise menetlus, mis võimaldab parlamendil sekkuda, kui riigisisene kohus puutumatus ei tunnusta, samasugust pädevust Euroopa Parlamendile sellest riigist valitud parlamendiliikmete suhtes, kuna protokoll nr 7 artiklis 8 ei ole sõnaselgelt sellist parlamendi pädevust ette nähtud ning seal ei viidata riigisisestele õigusnormidele (21. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus Marra, C-200/07 ja C-201/07, EU:C:2008:579, punktid 32, 38 ja 40). Seevastu on otsustatud, et parlamendi otsus mitte kaitsta protokoll nr 7 artiklis 8 ette nähtud puutumatus ei kujuta endast samuti siduvaid õiguslikke tagajärgi tekitavat akti (vt selle kohta 5. septembri 2012. aasta kohtuotsus Farage vs. parlament ja Buzek, T-564/11, ei avaldata, EU:T:2012:403, punkt 28, ja 1. veebruari 2018. aasta kohtuotsus Collins vs. parlament, T-919/16, ei avaldata, EU:T:2018:58, punkt 21).
- 59 Hagejad väidavad, et see kohtupraktika ei ole kohaldatav protokoll nr 7 artiklis 9 sätestatud puutumatus kaitse otsustele. Nende sõnul tuleneb parlamendi pädevus võtta vastu selle puutumatus kaitse otsuseid, millel on riigisisestele õigusasutustele siduv mõju, tema ainupädevusest võtta see pädevus ära protokoll nr 7 artikli 9 kolmanda lõigu alusel või olenevalt olukorrast riigisisest õigusest, millele selle protokoll artikli 9 esimese lõigu punkt a viitab.
- 60 Seega tuleb üksteise järel analüüsida kahte hagejate esitatud alust.

– *Parlamendi pädevus puutumatus äravõtmise õiguse alusel*

- 61 Hagejad väidavad, et protokoll nr 7 artikli 9 kolmandas lõigus ette nähtud õigus puutumatus ära võtta hõlmab õigust seda mitte ära võtta, mis nende sõnul tähendab õigust seda kaitsta. Nad väidavad, et otsusel jätta puutumatus riigisiseste ametiasutuste taotlusel ära võtmata ja otsusel kaitsta puutumatus parlamendiliikme taotluse alusel peaksid olema samad siduvad tagajärjed. Hagejad leiavad nimelt, et parlament on ainsana pädev siduvalt otsustama, kas protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus kaitseb liiget konkreetses juhtumis või mitte. Seega võimaldab protokoll nr 7 koostoimes ELTL artikliga 343, ELL artikli 4 lõikega 3 ja protokoll nr 7 artikliga 18 parlamendil keelduda parlamendiliikme puutumatus äravõtmisest ja seega hagejate sõnul kaitsta seda liikme enda taotlusel, mitte aga liikmesriigi taotlusel. Tegemist on ainsa tõlgendusega, mis võimaldab tagada puutumatus soovitava toime ja tõhususe põhimõtte järgimise.
- 62 Sellega seoses tuleb esiteks meenutada, et protokoll nr 7 artikli 9 kolmas lõik annab parlamendile ainuõiguse võtta ära protokoll artiklis 9 ette nähtud puutumatus, st õiguse võtta parlamendiliikmelt kaitse, mis tal on selle sätte alusel. Selline otsus on vaidlustatav akt ELTL artikli 263 tähenduses (15. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus Mote vs. parlament, T-345/05, EU:T:2008:440, punkt 31). Selle õiguse teostamine tähendab, et pädev asutus on esitanud parlamendile puutumatus äravõtmise taotluse. Nimetatud asutus on seega juba tuvastanud, et parlamendiliikmel on konkreetses menetluses protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus,

ning taotleb parlamendilt selle äravõtmist viidatud menetluse jätkamiseks. Parlament peab seejärel otsustama, kas ta võtab selle puutumatus ära või mitte, ilma et protokollis nr 7 oleks täpsustatud kriteeriume, millele ta peab tuginema. Tal on seega selles küsimuses väga ulatuslik kaalutusõigus, arvestades sellise otsuse poliitilist laadi (vt selle kohta 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punkt 59, ja 12. veebruari 2020. aasta kohtuotsus Bilde vs. parlament, T-248/19, ei avaldata, EU:T:2020:46, punkt 19).

- 63 Vastupidi, parlamendilt saab parlamendi kodukorra artiklite 7 ja 9 alusel nõuda, et ta kaitseks protokollis nr 7 artiklis 9 ette nähtud parlamendiliikme puutumatus üksnes siis, kui puutumatus äravõtmise taotlust ei ole esitatud. Nimelt tuleneb kohtupraktikast, et selle puutumatus kaitsmine on võimalik vaid juhul, kui puutumatus äravõtmise taotluse puudumise korral kahjustab seda pädevate ametiasutuste tegevus (vt selle kohta 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punkt 52). Sellise kaitsetaotluse üle otsustamiseks peab parlament oma kodukorra artikli 7 lõike 1 alusel analüüsima, kas protokollis nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus on rikutud või võidakse rikkuda.
- 64 Sellest järeldub, et puutumatus äravõtmise taotluse läbivaatamine ja protokollis nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus kaitsmise taotluse läbivaatamine kuuluvad kahe erineva menetluse alla.
- 65 Teiseks, vastupidi sellele, mida väidavad hagejad, ei saa protokollis nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus äravõtmise ainuõigust, mis on antud selle artikli kolmandas lõigus, tõlgendada nii, et see annab parlamendile ainupädevuse otsustada siduvalt, kas parlamendiliikmel on protokollis nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus talle etteheidetavate asjaolude korral.
- 66 See pädevus kuulub nimelt kõigepealt ametiasutustele, eelkõige liikmesriigi õigusasutustele, kes viivad läbi kohtumenetlusi ja peavad selle raames kohaldama protokollis nr 7 sätteid. Kui need ametiasutused tuvastavad, et parlamendiliikmele ette heidetud asjaolud on hõlmatud protokollis nr 7 artiklis 9 toodud pädevusega, mida on tõlgendatud olenevalt olukorrast koostoides riigisisese õigusega, peavad nad seega paluma parlamendil see puutumatus ära võtta, kui nad soovivad nimetatud menetlusi jätkata. Esiteks tuleb meenutada, et selle pädevuse teostamine ei mõjuta neid sätteid kohaldavate riigisiseste kohtute õigust või isegi kohustust esitada Euroopa Kohtule ERTL artikli 267 alusel küsimus selle protokollis tõlgendamise kohta. Teiseks ei välista see riigisiseste ametiasutuste pädevus parlamendi pädevust, mida viimane peab teostama, kui ta analüüsib puutumatus äravõtmise taotluse alusel, kas parlamendiliikmel on tegelikult protokollis nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus, enne kui ta otsustab, kas see tuleb ära võtta või mitte (vt selle kohta 17. jaanuari 2013. aasta kohtuotsus Gollnisch vs. parlament, T-346/11 ja T-347/11, EU:T:2013:23, punkt 47). Selline analüüs kuulub seega nimetatud protokollis artikli 9 kolmanda lõiguga parlamendile antud pädevuse alla, kui see toimub puutumatus äravõtmise taotluse raames.
- 67 Hagejad väidavad, et niisugune tõlgendus, mis puudutab parlamendi ja liikmesriikide vahelist pädevuste jaotust protokollis nr 7 artikliga 9 seoses, kahjustaks parlamendiliikmetele antud puutumatus soovivat toimet ja sellest tulenevalt ka eesmärki kaitsta parlamendi toimimist ja sõltumatust, mida puutumatus taotleatakse.
- 68 Kuid esiteks ei saa liidu õigusnormi lai tõlgendus selle soovitava toime säilitamise eesmärgil viia selleni, et eiratakse aluslepingutest tulenevat liidu ja liikmesriikide vahelist pädevuste jaotust. Nii oleks see aga juhul, kui protokollis nr 7 artikli 9 kolmandast lõigust tuleneks, et parlamendil on ainupädevus teha kindlaks, kas parlamendiliikme suhtes toimuv kohtumenetlus seab kahtluse alla

tema puutumatus või mitte. Teiseks tuleneb kaitse, mille protokoll nr 7 artikkel 9 parlamendiliikmetele annab, nagu ka liikmesriikide ametiasutuste kohustus seda järgida, otseselt protokollist nr 7, mitte aga parlamendi kodukorra mõnest sättest või parlamendi kodukorra alusel vastu võetud otsusest. Järelikult on see kaitse kohustuslik ametiasutustele, kes viivad läbi kohtumenetlusi. Need riigisisised ametiasutused on seega kohustatud need menetlused peatama, kui nad tuvastavad, et protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus on kõne all, ja esitama parlamendile taotluse see puutumatus ära võtta. Kui riigisisised ametiasutused ei järgi protokoll nr 7 artiklit 9, võib Euroopa Komisjon – kelle ülesanne on vastavalt ETLT artiklile 258 tagada, et liikmesriigid järgiksid aluslepingute sätteid – algatada liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse.

- 69 Sellest nähtub, et otsust jätta rahuldamata riigisiseste ametiasutuste esitatud puutumatus äravõtmise taotlus ja otsust kaitsta parlamendiliikme taotlusel puutumatus ei tehta samas õiguslikus raamistikus. Vastupidi hagejate väidetele ei pea nende otsuste õiguslikud tagajärjed seega tingimata olema samad.
- 70 Järelikult ei ole hagejatel alust väita, et parlament võib protokoll nr 7 artikli 9 kolmanda lõigu alusel võtta vastu protokoll artiklis 9 ette nähtud puutumatus kaitsmise otsuseid, mis tekitavad riigisisestele õigusasutustele siduvaid õiguslikke tagajärgi.

– *Parlamendi pädevus riigisisese õiguse alusel*

- 71 Parlament väidab, et protokoll nr 7 artiklis 9 ette nähtud puutumatus kaitsmise otsuse õiguslike tagajärgede kindlakstegemiseks tuleb arvesse võtta selles artiklis sisalduvat viidet riigisisesele õigusele. Seega, kui liikmesriigi õigus annab riigi parlamendile pädevuse taotleda ühe oma liikme suhtes toimuva menetluse peatamist, on Euroopa Parlamendil samasugune pädevus sellest riigist valitud Euroopa Parlamendi liikme suhtes. Parlament leiab, et sellisel juhul oleks parlamendiliikme puutumatus kaitsmise otsusel siduvad õiguslikud tagajärjed ning otsuse mitte kaitsta puutumatus võiks vaidlustada tühistamishagiga.
- 72 Hagejad väidavad, et õiguslike tagajärgede sidumine riigisisese õigusega, millele viitab protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punkt a, ei ole mõistlik, kuna sellega koheldakse puutumatus erinevalt, jättes ilma kaitseta – kui ei ole esitatud äravõtmise taotlust – protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis b ja teises lõigus ette nähtud puutumatus, kuigi seda reguleerib eranditult liidu õigus. Lisaks rikub selline riigisisese õigusega sidumine parlamendiliikmete võrdsuse põhimõtet ja isikute vaba liikumist, kuna juhul, kui üks ja sama liikmesriik rikub puutumatus, saaks parlament kaitsta sellest riigist valitud parlamendiliiget, mitte aga teistest riikidest valitud parlamendiliiget.
- 73 Teise võimalusena väidavad hagejad, et isegi kui eeldada, et parlamendi pädevust parlamendiliikme puutumatus kaitsmiseks tuleb otsida riigisisest õigusest, võimaldavad Hispaania parlamendi alamkoja kodukorra artikkel 12 ja kriminaalmenetluse seadustiku artikli 751 lõige 2 koostoimes artikliga 753 Euroopa Parlamendil võtta riigisiseste õigusasutuste suhtes siduvaid meetmeid. Hagejad lisavad, et neid riigisiseseid sätteid tuleb tõlgendada viisil, mis tagab, et parlament on täielikult võimeline oma ülesannet täitma.
- 74 Esimesena tuleb sellega seoses meenutada, et protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punkti a kohaselt on parlamendiliikmetel oma riigi territooriumil samasugune immunitet nagu selle riigi parlamendi liikmetel riigisisese õiguse alusel (vt eespool punkt 24). See säte tähendab, et selle immunitedi ulatus ja mõju, mis on Euroopa Parlamendi liikmetel nende kodakondsusjärgse riigi

territooriumil, ehk teisisõnu selle immuuniteedi materiaalõiguslik sisu määratakse kindlaks erinevate riigisiseste õigusnormidega, millele nimetatud säte viitab (vt selle kohta 19. märtsi 2010. aasta kohtuotsus *Gollnisch vs. parlament*, T-42/06, EU:T:2010:102, punkt 106).

- 75 Vaidlust ei ole selles, et riigisisised õigusnormid on parlamentaarse puutumatusel materiaalõigusliku sisu osas erinevad. Puutumatus võib seega seisneda selles, et õigus- või politseiasutustel ei ole võimalik võtta teatud meetmeid riigi parlamendi liikmete suhtes, ilma et nad oleksid enne saanud loa, mida tuleb üldiselt küsida parlamendi kojalt, kuhu need liikmed kuuluvad. See võib seisneda ka riigi parlamendile antud võimaluses taotleda kas omal algatusel või asjaomase liikme taotlusel tema suhtes juba võetud teatavate meetmete peatamist, nagu vabadust piiravad meetmed või süüdistusaktid, eelkõige juhul, kui need asutused ei tunnista selle liikme puutumatusel. See riigi parlamendile antud pädevus on tingimata osa selle parlamendi liikmete puutumatusel materiaalõiguslikust sisust.
- 76 Sellest järeldub, et protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis a sisalduv viide riigisisesele õigusele tähendab, et juhul, kui liikmesriigi õiguses on ette nähtud oma riigi parlamendi liikmete puutumatusel kaitsmise menetlus, mis võimaldab parlamendil sekkuda õigus- ja politseiasutuste tegevusse, nõudes eelkõige menetluse peatamist mõne oma liikme suhtes, on Euroopa Parlamendil samad volitused sellest riigist valitud Euroopa Parlamendi liikmete suhtes (vt selle kohta 19. märtsi 2010. aasta kohtuotsus *Gollnisch vs. parlament*, T-42/06, EU:T:2010:102, punktid 105 ja 115).
- 77 Osas, milles hagejad väidavad, et selline tõlgendus tooks kaasa parlamendiliikmete erineva kohtlemise sõltuvalt riigist, mille alusel nad valiti, tuleb märkida, et selline erinevus tuleneb viitest riigisisesele õigusele protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis a.
- 78 Teisena tuleb käesolevas asjas tõdeda, et Hispaania põhiseaduse artikkel 71 (vt eespool punkt 29) ei anna riigi parlamendile mingit pädevust sekkuda, kui riigisisised ametiasutused ei tunnusta riigi parlamendi liikme puutumatusel, ja olenevalt olukorrast nõuda selle liikme suhtes algatatud menetluse peatamist või tema kinnipidamise lõpetamist.
- 79 Hagejad väidavad siiski, et ühelt poolt kriminaalmenetluse seadustiku artikli 751 lõige 2 koostoimes artikliga 753 ja teiselt poolt alamkoja kodukorra artikkel 12 annavad riigi parlamendile pädevuse võtta vastu akte, mis on õigusasutustele siduvad, et tagada oma liikmete puutumatusel kaitse, kui see on ohus.
- 80 Sellega seoses tuleneb nende sõnastusest, et kriminaalmenetluse seadustiku artikli 751 lõige 2 ja artikkel 753 ei anna Hispaania parlamendile iseseisvat pädevust, eelkõige õigust nõuda kriminaalmenetluse peatamist. Nimelt on kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 753 ette nähtud menetluse peatamine automaatne tagajärg, mis on seotud asjaomase parlamendiliikme olukorda puudutava teabega, mida pädevad ametiasutused on andnud riigi parlamendile. See mõju on ajutine, sest peatamine kestab kuni riigi parlamendi otsuse tegemiseni.
- 81 Lisaks tuleb tõdeda, et Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) ja Tribunal Constitucional (konstitutsioonikohus) ei ole nõustunud eespool punktis 79 viidatud sätete sellise tõlgendusega, mida hagejad pakkusid. Täpsemalt leidis Tribunal Constitucional (konstitutsioonikohus) 18. märtsi 2021. aasta kohtuotsuses 70/2021, mille lahendust korrati hilisemates kohtuotsustes, sisuliselt, et riigi parlamendil on üksnes pädevus anda või mitte anda luba mõne oma liikme vastu algatatud kriminaalmenetluseks ning tal ei ole mingit muud pädevust, nagu vahistamise või menetluse peatamine, vastupidi sellele, mis on ette nähtud teiste riikide põhiseadustes. Tribunal

Constitucional (konstitutsioonikohus) meenutas samuti, et kriminaalmenetluse seadustiku ning senati ja alamkoja kodukordade sätteid tuleb tõlgendada kooskõlas Hispaania põhiseaduse artikliga 71.

- 82 Seega tuleb tõdeda, et eespool punktides 29–33 viidatud liikmesriigi õigusnormid, nagu riigisisese kohtu neid on tõlgendanud, ei anna Hispaania parlamendile pädevust kaitsta oma liikme puutumast, kui riigisisene kohus seda puutumast ei tunnusta, eelkõige nõudes tema suhtes algatatud kohtumenetluse peatamist. Järelikult ei ole parlamendil protokoll nr 7 artikli 9 esimese lõigu punktis a viidatud riigisisese õiguse alusel sellist pädevust Hispaania Kuningriigist valitud parlamendiliikmete suhtes.
- 83 Kõigest eeltoodust tuleneb, et parlamendil ei ole õigusaktist tulenevat pädevust võtta vastu hagejate puutumast kaitsmise otsus, millel oleksid Hispaania õigusasutustele siduvad õiguslikud tagajärjed. Järelikult ei saanud parlament vastuseks hagejate puutumast kaitsmise taotlusele võtta vastu otsust, millel on siduvad õiguslikud tagajärjed.
- 84 Hagejate ülejäänud argumendid ei lükka seda järeldust ümber.
- 85 Esiteks, kuivõrd hagejad tuginevad tagajärgedele, mis tulenevad lojaalse koostöö põhimõtte kohaldamisest, tuleneb sellest ELL artikli 4 lõikes 3 sätestatud põhimõttest, et liikmesriigid on kohustatud võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada liidu õiguse toime ja tõhusus. Vastavalt protokoll nr 7 artiklile 18, milles on sellega seoses täpsustatud ELL artikli 4 lõikes 3 tunnustatud põhimõtet, on liidu institutsioonid ja liikmesriikide asutused kohustatud tegema koostööd, et vältida vastuolusid selle protokoll sätete tõlgendamisel ja kohaldamisel (vt 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. Sloveenia (EKP arhiivid), C-316/19, EU:C:2020:1030, punkt 119 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega, kui liikmesriigi kohtus on algatatud menetlus Euroopa Parlamendi liikme vastu ja kui sellele kohtule on teatatud, et selle parlamendiliikme eesõiguste ja puutumast kaitsmise menetlus on algatatud, peab see kohus menetluse peatama (21. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus Marra, C-200/07 ja C-201/07, EU:C:2008:579, punkt 43).
- 86 Hagejate sõnul tekitas vaidlustatud akt tingimata õiguslikke tagajärgi, sest kui parlamendi president oleks algatanud nende puutumast kaitsmise menetluse, andnud sellest teada täiskogu istungil ja saatnud selle pädevale komisjonile, oleksid Hispaania õigusasutused pidanud nende suhtes algatatud kriminaalmenetluse peatama.
- 87 Sellega seoses tuleb meenutada kohtupraktikat, mille kohaselt sellise akti tagajärgi, millega jäetakse rahuldamata taotlus võtta vastu otsus, tuleb hinnata taotletud otsuse tagajärgi arvestades (vt eespool punkt 55). Sellest järeldub, et vaidlustatud akti tagajärgi tuleb analüüsida taotletud kaitseotsuse tagajärgede seisukohast. Sellise otsuse mõju oleks aga käesoleval juhul olnud olematu (vt eespool punkt 83). Samuti tuleb märkida, et peatav mõju riigisisesele kohtumenetlusele, millele hagejad tuginevad, ei tulene mitte parlamendiliikme puutumast kaitsmise menetluse algatamisest, vaid järeldustest, mida liikmesriigi kohus peab tegema teabe põhjal, mis on talle sellise menetluse algatamise kohta teatavaks saanud, järgides lojaalse koostöö põhimõtet (vt selle kohta 21. oktoobri 2008. aasta kohtuotsus Marra, C-200/07 ja C-201/07, EU:C:2008:579, punkt 43), mille üle teostab kontrolli liidu kohus.

- 88 Teiseks väidavad hagejad, et vaidlustatud aktiga võimaldas parlamendi president Hispaania õigusasutustel jätkata nende puutumatus ja teatavate põhiõiguste rikkumist, eelkõige tehes eespool punktis 14 nimetatud vahistamismäärused. Tuleb aga tõdeda, et väidetavad rikkumised tulenevad riigisisel tasandil vastu võetud aktidest ja parlamendil ei olnud mingit pädevust õiguslikult siduva otsusega vaielda vastu nende kehtestamisele.
- 89 Kõigest eeltoodust tuleneb, et vaidlustatud akti ei saa vaidlustada ELTL artiklis 263 ette nähtud tühistamishagiga. Järelikult tuleb parlamendi esitatud vastuvõetamatuse vastuväitega nõustuda ja seega jätta hagi vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata, ilma et oleks vaja analüüsida parlamendi taotlust tuvastada, et otsuse tegemise vajadus on osaliselt ära langenud, ega Hispaania Kuningriigi esitatud asja läbivaatamist takistavat asjaolu, mille kohaselt puudub hagejatel põhjendatud huvi, ega lõpuks vastuvõetamatuse vastuväidet, mille parlament ja Hispaania Kuningriik esitasid hagejate poolt kohtuistungil toimumise päeval esitatud uute tõendite suhtes.

Kohtukulud

- 90 Kodukorra artikli 134 lõike 1 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud kandma kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 91 Kuna hagejad on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb neilt välja mõista lisaks nende endi kohtukuludele ka parlamendi kohtukulud vastavalt viimase esitatud nõuetele.
- 92 Kodukorra artikli 138 lõike 1 alusel kannab Hispaania Kuningriik oma kohtukulud ise.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kuues koda laiendatud koosseisus)

otsustab:

- 1. Jätta hagi läbi vaatamata.**
- 2. Jätta Carles Puigdemont i Casamajó ja Antoni Comín i Oliverese kohtukulud nende endi kanda ning mõista neilt välja Euroopa Parlamendi kohtukulud.**
- 3. Jätta Hispaania Kuningriigi kohtukulud tema enda kanda.**

Marcoulli

Frimodt Nielsen

Kanninen

Schwarcz

Norkus

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 5. juulil 2023 Luxembourgis.

Allkirjad